

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بررسی اثرات دور اول و دوم تحولات اقتصاد کلان بر ترازنامه بانکها

هادی حیدری

MBRI -PN-93018

یادداشت سیاستی

آبان ۹۳

www.mbri.ac.ir

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰

کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir

- دیدگاه و نظرات ارائه شده در این مقاله متعلق به نویسندگان بوده و لزوماً نظر پژوهشکده پولی و بانکی را منعکس نمی کند.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پژوهشکده پولی و بانکی می باشد، لیکن استفاده از نتایج این مقاله با ذکر منبع بلامانع است.

بررسی اثرات دور اول و دوم تحولات اقتصاد کلان بر ترازنامه بانکها^۱

هادی حیدری^۲

چکیده^۳

داده‌های مورد استفاده با تواتر فصلی از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱، برای یازده بانک بزرگ کشور است. مدل اقتصادی برای بررسی اثرات دور اول برای هر بانک نشان می‌دهد که تسهیلات گردشی دو دوره گذشته دارای تأثیر معنادار بر تسهیلات گردشی در دوره بعد هستند. همچنین تغییر تولید ناخالص داخلی با یک و دو وقفه دارای تأثیرات متفاوت بر بانک‌های کشور بوده و برای بانک‌های اقتصاد نوین، پارس‌یان، کشاورزی، کارآفرین، صادرات، پاسارگاد و سپه معنادار است. نتایج به دست آمده برای داده‌های هم‌فزون صورت مالی بانک‌ها (اثرات دور دوم) تأیید می‌کند که می‌توان تسهیلات گردشی را به عنوان علت^۴ تغییر در تولید ناخالص داخلی دانست. همچنین نتایج مدل خودرگرسیون با وقفه^۵ تأیید می‌کند که در دوره زمانی مورد نظر افزایش در تسهیلات اعطایی در بلندمدت تأثیر منفی بر بخش واقعی داشته است.^۶

کلید واژه: ترازنامه بانک، متغیرهای کلان، اثرات دور اول و دور دوم، مدل پانل برای داده‌های همبسته مقطعی

۱- یادداشت سیاستی حاضر برگرفته از مقاله «بررسی اثرات دور اول و دور دوم تحولات اقتصاد کلان بر ترازنامه بانک‌ها» می‌باشد که در بیست و چهارمین همایش سالانه پژوهشکده پولی و بانکی در سال ۱۳۹۳ ارائه شده است.

۲- پژوهشگر گروه بانکی، پژوهشکده پولی و بانکی

3 - Panel data model with Cross Correlated Effects

4 -Granger causality

5 -Autoregressive Distributed Lag Model

۶- لازم است از راهنمایی‌های دکتر سیدعلی مدنی‌زاده، دکتر فرهاد نیلی، دکتر جهانگیر بیابانی و آقای مسعود پهلوان‌زاده مشاور بانک مرکزی تشکر کنم.

اهمیت کانال‌های انتقال بین بخش حقیقی و بخش مالی در اقتصاد کلان موجب شده است که در کمیته بال گروه کاری تحت عنوان «گروه ویژه عملیاتی برای مطالعه کانال‌های انتقال»^۱ تشکیل شود. وظیفه این گروه تعیین مؤلفه‌های کلان مؤثر بر ترازنامه بانک‌ها و نحوه بررسی اثرات دور اول و دوم در بخش مالی و واقعی است. اثرات دور اول ورود شوک‌های بخش واقعی به صورت مالی بانک است و اثرات دور دوم انعکاس شوک از صورت مالی بانک با شدت بیشتر به بخش واقعی است. ادبیات نظری و تجربی گسترده‌ای مویید این موضوع است.^۲

در سال‌های اخیر ترازنامه شبکه بانکی کشور در واکنش به بی‌ثباتی اقتصاد کلان در بخش حقیقی و تغییرات مکرر قوانین نظارتی در بخش پولی و بانکی دچار نوسانات شدیدی شده است. از جمله تغییرات مهمی که در بخش حقیقی اقتصاد می‌توان به آن اشاره نمود، رکود عمیق و ادامه‌داری است که از تابستان ۱۳۹۰ گریبانگیر بخش تولید شده است. در اثر این رکود عمیق، دارایی‌های بانک‌ها با افزایش مطالبات معوق و قفل شدن منابع بانک جهت اعطای وام مواجه شده است. از طرف دیگر، شوک ارزی ناشی از وقوع تحریم‌ها در بخش خارجی اقتصاد و وقوع اختلاس بزرگ در چند بانک کشور نیز موجب شده است که صورت‌های مالی شبکه بانکی کشور در سال‌های اخیر دچار نوسانات شدید درآمدی شوند.

با توجه به اهمیت موضوع تقسیم بندی که برای یادداشت سیاستی حاضر انجام شده است به این صورت است که در بخش اول تحلیل به دنبال یافتن اثرات بخش واقعی بر ترازنامه بانک‌ها به صورت انفرادی هستیم، به عبارت دیگر در این بخش با توجه به مدل اقتصادی استفاده شده واکنش تک تک بانک‌ها به رشد تولید ناخالص داخلی مدنظر بوده است. در بخش دوم تحلیل از صورت مالی همفزون شبکه بانکی استفاده کرده‌ایم، بنابراین با این رویکرد می‌توان قضاوتی جامع‌تر در مورد کنش و برهم کنش شبکه بانکی کشور و بخش واقعی داشته باشیم. سؤالات مورد نظر برای پاسخگویی در ادامه آمده است:

- ✓ آیا اتفاقات رخ داده در بخش واقعی به ترازنامه بانک‌های بزرگ کشور سرایت کرده است؟
- ✓ آیا رفتار بانک‌های بزرگ کشور در واکنش به تغییرات بخش واقعی با سایر بانک‌ها یکسان است؟ (به عبارت دیگر آیا تغییرات بخش واقعی دارای اثر متفاوت بر هر کدام از بانک‌هاست؟)
- ✓ آیا قوانین ابلاغ‌شده به شبکه بانکی همانند «بند ۲۸ قانون بودجه کل کشور در سال ۱۳۹۰»، که طبق آن به منظور حمایت از تولید و اشتغال، به بانک‌ها اجازه داده می‌شود مطالبات غیرجاری (غیرگردشی) خود از اشخاص را برای یک بار و

1-Research Task Force to Study the Transmission Channels

2- The transmission channels between the financial and real sectors: a critical survey of the literature, Bank for International Settlements, Research Task Force Working Group, 2011.

تا پنج سال تقسیط و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته و معوق خارج نمایند، اثر پایدار بر کاهش تسهیلات غیرگردشی بانکها داشته است؟

✓ آیا وجود تحریمها باعث تغییرات در اقلام زیرخط ترازنامه بانکها شده است؟

✓ آیا علت کاهش شدید رشد اقتصادی سالهای اخیر انقباض اعطای تسهیلات از طرف بانکها بوده است؟

بهمنظور بررسی موارد فوق، برخی از سرفصلهای ترازنامه که به نظر می‌رسد در دوره مورد بررسی دچار نوسانات شدید شده‌اند، شناسایی و روند حرکتی و تغییرات سرفصلهای مهم بررسی شده‌اند. سپس تاریخ‌گذاری اثر شوک‌های کلان شامل تحریمها و استمهال مطالبات در سال ۹۰ مورد بررسی قرار گرفته است. با استفاده از نمودارهای پراکندگی رفتار همزمان بانک با تغییرات تولید ناخالص داخلی تحلیل شده و از یک مدلی اقتصادی برای ارزیابی تغییرات اشاره‌شده بر صورت مالی بانکهای مهم کشور به صورت انفرادی استفاده کرده‌ایم. در نهایت با استفاده از آزمون علیت برای بررسی اثرات دور اول (انتقال بخش حقیقی به ترازنامه بانک) و اثرات دور دوم (انتقال از ترازنامه بانکها به بخش واقعی) و تخمین مدل مربوطه اثرات دور دوم را بدست آورده‌ایم.

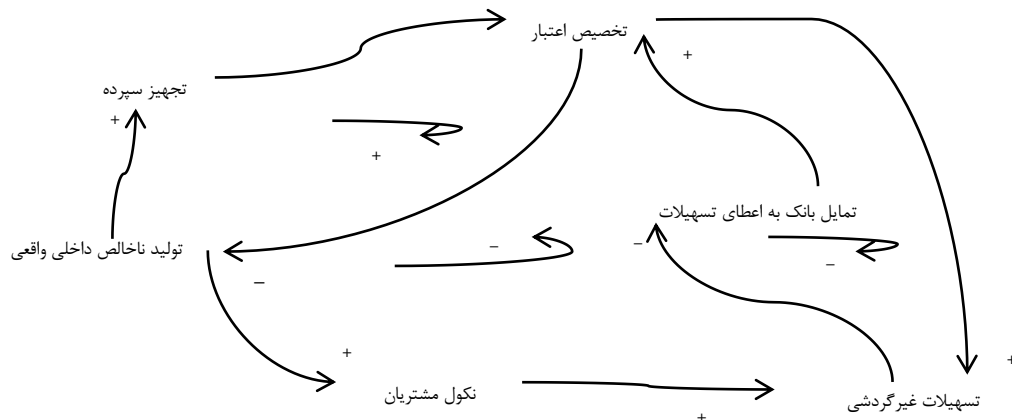
■ بررسی تاثیر شوک‌های بخش واقعی بر ترازنامه بانکها (تحلیل انفرادی)

در این بخش به بررسی تأثیرات بخش واقعی بر صورت مالی تک تک بانکها می‌پردازیم. تمرکز اصلی این بخش روی ترازنامه ۱۱ بانک بزرگ کشور شامل بانکهای ملت، ملی، صادرات، مسکن، تجارت، سپه، کشاورزی، پارسیان، پاسارگاد، اقتصاد نوین، کارآفرین با سهمی بیش از ۸۴ درصد از دارایی‌های شبکه بانکی کشور است.^۱ فرآیند اثربخشی شوک بخش واقعی بر ترازنامه بانکها در نمودار شماره ۱ آمده است. بر این اساس مشاهده می‌شود که افزایش تولید ناخالص داخلی موجب افزایش تجهیز منابع بانکها و در نهایت تخصیص اعتبار به بخش واقعی شود، که این چرخه مجدداً موجب افزایش رونق در بخش واقعی نیز می‌شود. همچنین در چرخه دوم نمودار در صورت کاهش تولید ناخالص داخلی میزان نکول مشتریان و در نتیجه معوقات بانکی افزایش یافته که موجب کاهش تخصیص اعتبار می‌شود، این چرخه در نهایت بر تولید ناخالص داخلی تاثیر منفی دارد.

۱- داده‌های استفاده‌شده در این بررسی شامل ترازنامه و صورت سودوزیان یازده بانک بزرگ کشور با تواتر فصلی از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱ است. از آنجا که داده‌های صورت سود و زیان ماهانه بانکها قابل اعتماد نیست، در بررسی‌های انجام‌شده از تحلیل این بخش صرف‌نظر می‌شود. با توجه به آنکه اقلام ترازنامه به صورت اسمی می‌باشند، برای قیاس داده‌های ترازنامه‌ای بانکها با تولید ناخالص داخلی واقعی، اقلام ترازنامه‌ای با شاخص ضمنی قیمت تولید ناخالص داخلی تعدیل شده‌اند.

نمودار ۱- سازوکار انتقال شوک بخش واقعی به ترازنامه بانک

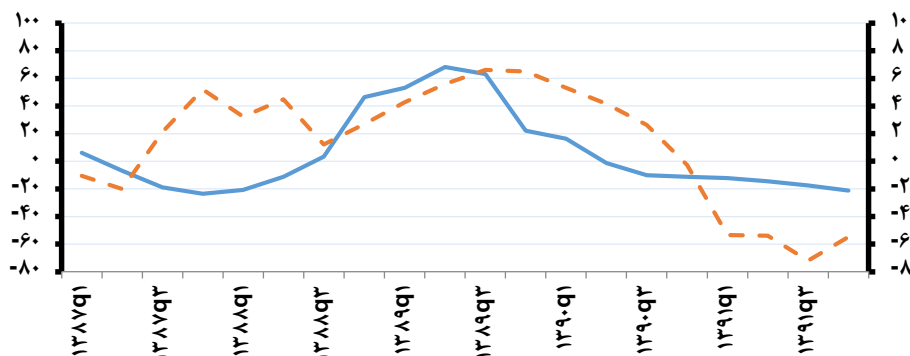
داده‌های صورت مالی مورد استفاده^۱ شامل تسهیلات اعطایی جاری (گردشی)، میزان تسهیلات غیرجاری (غیرگردشی) و اقلام زیرخط بانک‌های نام برده است. علاوه بر آن سری زمانی در نظر گرفته شده نیز به صورت رشد (تغییرات) این سرفصل‌ها از ترازنامه نسبت به دوره مشابه سال قبل است.

از مجموعه تحلیل‌های آماری انجام‌شده نمونه‌ای از آن برای بزرگ‌ترین بانک کشور در سال ۱۳۹۲ (بانک ملت) در ادامه آورده شده است. در سال‌های اخیر بیش از ۱۴ درصد کل تسهیلات اعطایی شبکه بانکی مربوط به این بانک بوده است. در نمودار ۲ مقایسه روند تغییرات تسهیلات گردشی این بانک با تولید ناخالص داخلی نشان داده شده است. تغییر در تسهیلات گردشی بانک عمدتاً با تأخیر فاز و همجهت با رکود و رونق بخش واقعی است.

۱- داده‌های استفاده‌شده در این بررسی شامل ترازنامه و صورت سودوزیان بازده بانک بزرگ کشور با تواتر فصلی از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱ است. از آنجا که داده‌های صورت سود و زیان ماهانه بانک‌ها قابل اعتماد نیست، در بررسی‌های انجام‌شده از تحلیل این بخش صرف‌نظر می‌شود. با توجه به آنکه اقلام ترازنامه به صورت اسمی می‌باشند، برای قیاس داده‌های ترازنامه‌ای بانک‌ها با تولید ناخالص داخلی واقعی، اقلام ترازنامه‌ای با شاخص ضمنی قیمت تولید ناخالص داخلی تعدیل شده‌اند.

نمودار ۲- مقایسه رشد تسهیلات گردشی (خط پیوسته) و رشد تولید ناخالص داخلی (خط تکه‌ای محور راست) (درصد)

منبع: محاسبات پژوهش

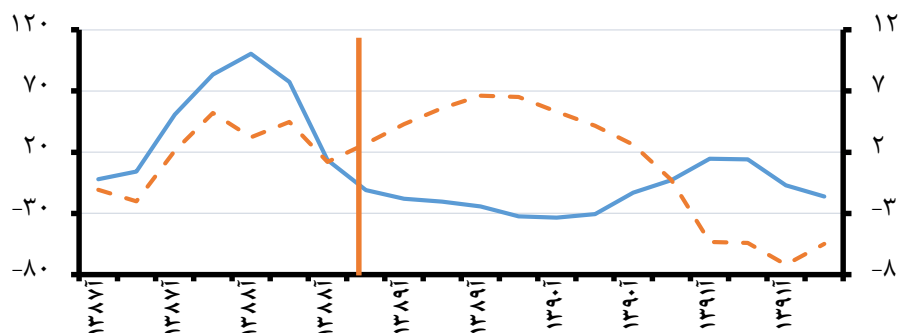
نمودار ۳ نیز نشان‌دهنده نرخ رشد تسهیلات غیرگردشی بانک ملت با در نظر گرفتن بخشنامه استمهال بانک مرکزی^۱ در سال ۹۰ و مقایسه هم‌حرکتی نرخ رشد تسهیلات غیرگردشی بانک ملت با رشد تولید ناخالص داخلی است. این نمودار تأیید می‌کند که پس از ابلاغ بخشنامه استمهال در بانک ملت نرخ رشد تسهیلات غیرگردشی صعودی بوده است. این رفتار برای سایر بانک‌های بزرگ مانند ملی، تجارت، صادرات و حتی برخی بانک‌های خصوصی نیز تکرار شده است. ظاهراً شبکه بانکی کشور برای عدم افزایش شدید در هزینه‌های مطالبات معوق در سال قبل از ابلاغ بخشنامه نمونه‌ای غیررسمی از این استمهال را پیاده سازی کرده است.

۱- بند ۲۸ قانون بودجه کل کشور در سال ۱۳۹۰ به آدرس اینترنتی:

نمودار ۳- مقایسه نرخ رشد تسهیلات غیرگردشی (خط پیوسته) و تولید ناخالص داخلی (خط تکه‌ای، محور راست)

(درصد)

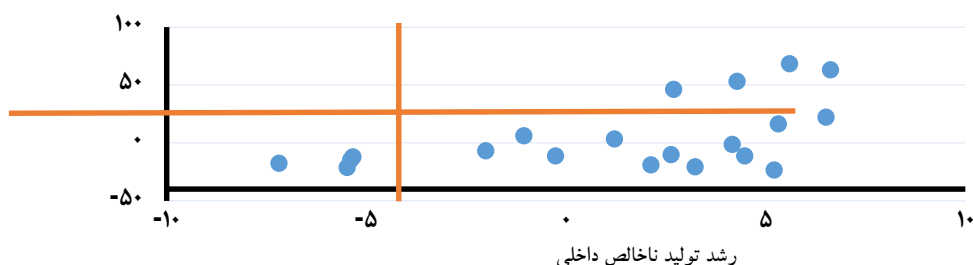
منبع: محاسبات پژوهش

برای ارائه تحلیلی کلی در مورد آگاهی مدیران بانک از وضعیت اقتصادی کشور همزمان با تصمیم‌گیری به اعطای تسهیلات از نمودارهای پراکندگی نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و تسهیلات غیرگردشی استفاده کرده‌ایم، این رفتار در نمودار ۴ آورده شده است. با تقسیم‌بندی این نمودار در مبدأ صفر محورهای افقی و عمودی به چهار بخش، ربع اول نمودار نشان‌دهنده رشدهای بالای اقتصادی و جهش در تسهیلات غیرگردشی است که می‌توان دلیل عمده این عدم تطابق را تأخیر فاز ورود شرایط کلان به ترازنامه بانک موردنظر دانست. در ربع چهارم نمودار کاهش تسهیلات غیرگردشی بانک و رشد مثبت اقتصادی نشان داده شده است که منطقی به نظر می‌رسد.

نمودار ۴- نمودار پراکندگی رشد تولید ناخالص داخلی و رشد تسهیلات غیرگردشی (درصد)

رشد تسهیلات غیرگردشی

منبع: محاسبات پژوهش

نتایج حاصل از تحلیل‌های توصیفی و مدل اقتصادی تخمین‌زده شده برای بررسی اثرات رشد تولید ناخالص داخلی بر ترازنامه بانک‌ها به صورت انفرادی به طور خلاصه به شرح زیر می‌باشد:

✓ نمودارهای پراکندگی نشان‌دهنده عدم پیش‌بینی بانک از وضعیت آتی اقتصاد کلان است، زیرا بانک‌های کشور با وجود رکود اقتصادی بجای اینکه با مدیریت بهینه سبد دارایی خود در جهت کاهش تسهیلات گردشی و جابجاشدن به طرف دارایی‌های بدون ریسک حرکت کنند، برعکس این مورد عمل کرده‌اند.

✓ نمودارهای همبستگی متقاطع^۱ برای بانک‌های ملت، پارسیان، پاسارگاد، صادرات، تجارت، سپه نشان می‌دهد که در یک تا چهار فصل نرخ رشد تسهیلات در بانک‌های بزرگ کشور و تولید ناخالص داخلی با وقفه هم‌جهت حرکت می‌کنند. به عبارت دیگر بانک‌ها با وقفه تقریباً یکساله سبد دارایی خود را جهت کاهش هزینه‌های رکود اقتصادی به روز می‌کنند.

✓ نتایج به دست آمده از مدل اقتصادی تخمین‌زده شده تأیید می‌کند که اتفاقات رخ داده در بخش واقعی بر صورت مالی بانک‌ها اثرگذار و همچنین بانک‌های بزرگ کشور در واکنش به تغییرات بخش واقعی دارای رفتاری متفاوت بوده‌اند، به گونه‌ای که تغییر تولید ناخالص داخلی با وقفه تأثیر معنادار و متفاوتی بر تسهیلات گردشی بانک‌های بزرگ مانند ملت، صادرات، پاسارگاد، اقتصادنوین، پارسیان، کشاورزی، سپه و کارآفرین دارد.

✓ نتایج به دست آمده از مدل تخمین‌زده شده برای متغیر وابسته رشد تسهیلات غیرگردشی در هر بانک تأیید می‌کند که تسهیلات غیرگردشی هر بانک با یک وقفه دارای تأثیر معنادار و مثبت و میانگین تسهیلات غیرگردشی بانک‌ها دارای تأثیر معنادار و منفی است. تغییرات تولید ناخالص داخلی بجز برای بانک پاسارگاد تأثیر معناداری بر سایر بانک‌ها

نداشته است. همچنین ابلاغ بخشنامه استمهال قانون بودجه کشور بر شبکه بانکی کشور اثر معنادار و پایداری بر کاهش تسهیلات اعطایی غیرگردشی نداشته است. علاوه بر آن متغیر مجازی اعمال تحریم‌ها مؤثر بر اقلام زیرخط بوده است.

■ بررسی اثرات دور اول و دوم (در سطح همفزون)

در این قسمت به آزمون دو فرضیه موجود با استفاده از اطلاعات صورت مالی همفزون شبکه بانکی می‌پردازیم. فرضیه اول وجود اثرات دور اول است: آیا نرخ رشد تولید ناخالص داخلی علت نرخ رشد تسهیلات غیرگردشی کل شبکه بانکی است؟ در مورد اثرات دور دوم به دنبال بررسی این موضوع هستیم که آیا می‌توان نرخ رشد تسهیلات گردشی را به عنوان علت تغییر در تولید ناخالص داخلی معرفی کرد؟

نتایج حاصل از تخمین مدل برای تغییرات سرفصل‌های مهم صورت مالی بانک‌های بزرگ کشور به شرح زیر است:

- ✓ رشد تولید ناخالص داخلی عامل مؤثر تغییر در تسهیلات غیرگردشی نیست. شاید بتوان علت این موضوع را در کوتاه‌بودن طول دوره و یا به هم خوردن نظم آماری تسهیلات غیرگردشی شبکه بانکی به دلیل بخشنامه استمهال دانست.
- ✓ رشد تسهیلات گردشی در شبکه بانکی به عنوان عامل مؤثر و معنادار بر تغییر در تولید ناخالص داخلی شناخته می‌شود. برآورد انجام‌شده نشان می‌دهد که تأثیر بلندمدت تغییر در تسهیلات گردشی در تولید ناخالص داخلی در این دوره معادل ۰/۱۱- است، یعنی در این دوره حتی با افزایش تسهیلات گردشی نمی‌توان رشد اقتصادی ایجاد کرد.

■ پیشنهادهای سیاستی

از جمله اهداف رویکرد حسابداری به صورت مالی بانک‌ها، افشای اطلاعات و بیان واقعیت در زمان مورد نظر است، در این رویکرد حسابداران درصدد هستند که با توجه به فعالیت‌های تعهدی و نقدی بانک بر سودآوری بانک تمرکز کنند. اما در رویکرد اقتصادی به ترازنامه بانک، تمرکز بیشتر بر جلوگیری از بحران بانکی و بی‌ثباتی اقتصادی است. نتایج به دست آمده از این تحقیق از این نظر برای ناظر بانکی مهم است که نشان می‌دهد شبکه بانکی کشور در زمان کاهش رشد اقتصادی در بخش واقعی با در نظر گرفتن سیاست‌های انقباضی هم‌جهت با این رکود عمل کرده و موجب تعمیق بیشتر رکود اقتصادی شده است.

برای جلوگیری از این امر به نظر می‌رسد ناظر بانکی می‌بایست دو راه‌حل را در نظر بگیرد: اول، با افزایش ذخیره‌گیری تسهیلات در دوران رونق و استفاده از این ذخیره‌گیری برای دوران کاهش رشد اقتصادی، بانک‌ها را ملزم به ثبات در رفتار اعطای تسهیلات کنند (در دوران رکود اقتصادی و رشد منفی باید ذخیره‌گیری برای تسهیلات کاهش یابد). بر این اساس لازم است دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات بانک‌ها و مؤسسات اعتباری (مصوب شورای پول و اعتبار) در سال ۱۳۸۵ مورد بازبینی قرار گیرد. دوم با قراردادن محدودیت (کف و سقف اعتباری) برای نسبت تسهیلات گردشی (جاری) به کل دارایی از بی‌ثباتی شدید در این سرفصل ترازنامه‌ای

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانک‌ها جلوگیری نمایند. اگرچه این پیشنهادها از دیدگاه حسابداری باعث افزایش هزینه فرصت بانک‌ها می‌شود اما از دید اقتصادی موجب افزایش ثبات بیشتر در بخش واقعی و هموارتر شدن مسیر درآمدی بانک خواهد شد.

فهرست گزارش‌های پژوهشی

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
گزارش‌های پژوهشی در سال ۱۳۹۳		
گواهی سپرده مدت‌دار سرمایه‌گذاری خاص: کاستی‌ها و راه‌حل‌ها	MBRI-PN-93017	رسول خوانساری، ماندانا طاهری، حمید زمان‌زاده
پیش‌بینی تورم ایران با استفاده از منحنی فیلیپس	MBRI-WP-93016	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
چرخه‌های تجاری و اعتباری	MBRI-PP-93015	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
ارتباط پول و قیمت؛ با تمرکز بر اجزای شاخص قیمت مصرف‌کننده	MBRI-PP-93014	رامین مجاب
ارزیابی بویایی صنعت بانکداری ایران با تأکید بر رقابت‌پذیری	MBRI-PN-93013	اعظم احمدیان
هدف‌گذاری تورم؛ لزوم اعمال و پیش‌شرط‌های اساسی	MBRI-PN-93012	ایلناز ابراهیمی
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-PP-93011	مریم همتی
کنترل اثرات ناپایداری و شکست ساختاری تورم با مدل‌های غیرخطی و زمان‌متغیر	MBRI-WP-93010	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
راهکاری در جهت تقویت رعایت اصول شریعت در قراردادهای بانکی	MBRI-PN-93009	وهاب قلیچ و فرشته ملاکریمی
ارزیابی سرمایه بانک‌ها بر اساس استانداردهای بین‌المللی	MBRI-PN-93008	زهره خوشنود و مرضیه آسفندیاری
پیش‌بینی تورم ایران با استفاده از عوامل مشترک اجزای شاخص قیمت کالاها و خدمات	MBRI-WP-93007	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
وضعیت صنایع در دوره‌های رونق و رکود	MBRI-PN-93006	مجید عینیان
ارزیابی وضعیت مطالبات غیرجاری در نظام بانکی ایران و مقایسه آن با سایر کشورها	MBRI-PN-93005	لیلا محرابی
معرفی روش‌های تأمین مالی اسلامی در کشورهای مختلف	MBRI-PN-93004	لیلا محرابی
سپهر سرمایه مخالف چرخه سندی از جمله اسناد توافق‌نامه سرمایه‌بال سه	MBRI-PP-93003	زهره خوشنود
آسیب‌شناسی بازار بین‌بانکی ریالی در ایران با تأکید بر ابعاد فقهی	MBRI-PP-93002	رسول خوانساری
اثر پسماند جانشینی پول در ایران	MBRI-RR-93001	سامان قادری
گزارش‌های پژوهشی در سال ۱۳۹۲		
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-9228	مریم همتی
استقلال بانک مرکزی؛ گام نخست در پیشبرد اهداف سیاست‌گذاری پولی	MBRI-9227	مریم همتی
تأثیر نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی بر مطالبات غیرجاری بخش بانکی؛ رهیافت اقتصادسنجی	MBRI-9226	حامد عادل‌نیک
اثرات بویایی حجم کل بدهی‌ها بر بخش واقعی اقتصاد ایران (۱۳۶۰-۱۳۹۰) و ارزیابی آن به عنوان سازوکار هشداردهنده وقوع بحران مالی	MBRI-9225	احمدعلی رضایی
ارزیابی عملکرد بانک‌ها در سید دارایی، بدهی، سود و زیان در سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۲	MBRI-9224	اعظم احمدیان
تحلیل سهم از بازار بانک‌ها (۱۳۹۰-۱۳۹۱)	MBRI-9223	اعظم احمدیان
ارزیابی شاخص‌های سلامت بانکی، در بانک‌های ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۱)	MBRI-9222	اعظم احمدیان
تجربه بانک‌های توسعه‌ای در بحران اقتصادی جهان و تحولات پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در اقتصاد جهانی	MBRI-9221	لیلا محرابی
وضعیت آماری موسسات مالی اسلامی برتر در جهان (با تأکید بر نقش بانک‌های ایرانی)	MBRI-9220	وهاب قلیچ، لیلا محرابی
پایداری تورم و عوامل موثر بر آن در اقتصاد ایران	MBRI-9219	حجت تقی‌لو
مالیات تورمی در ترازوی عدالت	MBRI-9217	دکتر محمداسماعیل توسلی و وهاب قلیچ
مدیریت ثروت اسلامی	MBRI-9216	رسول خوانساری، رضا یارمحمدی
بررسی دیدگاه‌های فقهی پیرامون مسأله جبران کاهش ارزش پول	MBRI-9215	فرشته ملاکریمی
تحلیل عاملی نسبت‌های مالی بنگاه‌های صنعتی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران	MBRI-9214	ماندانا طاهری، فرهاد نیلی
صکوک کوتاه‌مدت و کاربردهای آن در بانکداری و مالی اسلامی	MBRI-9213	رسول خوانساری، حسین میسمی، لیلا محرابی
جعبه ابزار پیش‌بینی تورم در اقتصاد ایران	MBRI-9212	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
محاسبه سود قطعی سپرده‌گذاران در بانکداری بدون ربا	MBRI-9211	حسین میسمی
ارزیابی عملکرد صنعت بانکداری در ایران (مقایسه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰)	MBRI-9210	اعظم احمدیان
نگاهی به چارچوب قانونی، نهادی و نظارتی ورشکستگی بانک	MBRI-9209	حمید قنبری
تحلیل شاخص‌های عملکرد شبکه بانکی در تأمین مالی تولید	MBRI-9208	اعظم احمدیان
بسترهای تشکیل منطقه بهینه پولی بین کشورهای سازمان همکاری اقتصادی (اگو)	MBRI-9207	مصعب عبدالهی آرانی

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
حاکمیت شرکتي، نظارت و مقررات احتیاطی در موسسات مالی اسلامی: گزارش پنجمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9206	حسین میسمی
استانداردهای حسابداری و حسابرسی در موسسات مالی اسلامی: گزارش چهارمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9205	وهاب قلیچ
مدیریت دارایی و بدهی در بانک های اسلامی: گزارش سومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9204	لیلا محرابی
مدیریت ریسک در بانک های اسلامی: گزارش دومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9203	رسول خوانساری
اصول و مقررات شرعی در معاملات و تأمین مالی: گزارش اولین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9202	فرشته ملاکریمی
تورم و جبران کاهش ارزش پول از دیدگاه اسلامی: گزارش هفتمین جلسه نقد پژوهش های بانکداری و مالی اسلامی	MBRI-9201	حسین میسمی
گزارش های پژوهشی در سال ۱۳۹۱		
پولی کردن کسری بودجه از منظر اقتصاد اسلامی: گزارش ششمین جلسه نقد پژوهش های بانکداری و مالی اسلامی	MBRI-9111	حسین میسمی
مجموعه روایات ربا(بخش اول)	MBRI-9110	فرشته ملاکریمی
بررسی فقهی و حقوقی وثایق بانکی	MBRI-9109	فرشته ملاکریمی
عوامل مؤثر بر استفاده خانوارهای شهری از انواع خدمات مالی	MBRI-9108	فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری
ضرورت معرفی رهنمود جدیدی در مدیریت ریسک نقدینگی با توجه به تحولات سیستم مالی در ایران	MBRI-9107	زهره خوشنود
ساختار بانکداری اسلامی در کشورهای اسلامی: نمونه موردی کشور مالزی	MBRI-9106	لیلا محرابی
مفهوم شناسی ربا و بهره	MBRI-9105	حسین میسمی
تورق چیست؟	MBRI-9104	وهاب قلیچ
چشم انداز اقتصاد اسلامی بر بحران مالی جهانی	MBRI-9103	لیلا محرابی
وضعیت بانکداری اسلامی در کشورهای منطقه MENA	MBRI-9102	لیلا محرابی
بحران یورو: ریشه های پیدایش و سناریوهای آینده	MBRI-9101	ایلناز ابراهیمی
گزارش های پژوهشی در سال ۱۳۹۰		
عملیات بازار باز در چارچوب بانکداری بدون ربا (تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9008	حسین قضاوی، حسین بازمحمدی
کتاب شناسی اقتصاد ریاضی (پاییز ۱۳۹۰)	MBRI-9007	فرهاد نیلی
بر آورد قدرت بازاری در شبکه بانک های دولتی ایران (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9006	سید صفدر حسینی
جنبه های اساسی تغییر واحد پول ملی؛ تجربه ونزوئلا (تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9005	ابوالفضل اکرمی، پیمان قربانی
اصول اساسی اثربخشی نظام های بیمه سپرده (تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9004	حسین معصومی، محمد روشن دل
ساز و کارهای تأمین مالی شرکت های کوچک و متوسط (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9003	زهره سلطانی، زهره خوشنود، طاهره اکبری آلاشتی
بانکداری اخلاقی در جهان (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9002	وهاب قلیچ
مالیات تورمی دلار (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9001	حسین قضاوی
گزارش های پژوهشی در سال ۱۳۸۹		
بورس اوراق بهادار در ایران و برخی کشورهای منتخب	MBRI-8911	علی حسن زاده، اعظم احمدیان
قانون بانک مرکزی فدراسیون روسیه	MBRI-8910	امیر حسین امین آزاد، حسین معصومی
سیاست های پولی و قیمت نفت	MBRI-8909	مهدی منجمی
مدیریت نقدینگی و جوجه نقد صندوق شعب با استفاده از مدل انتشار	MBRI-8908	هادی حیدری، زهرا زواریان، ایمان نوربخش
مصوبه تشکیل مراکز خدمات سرمایه گذاری استانی	MBRI-8907	لیلا محرابی
بررسی برنامه پنجم توسعه کشور	MBRI-8906	مهشید شاهچرا
آیین نامه اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی	MBRI-8905	طاهره اکبری آلاشتی
اثر خارجی بحران های مالی آمریکا و انگلستان بر دیگر نقاط جهان	MBRI-8904	ترانگ بوی، تامیم بایومی، مترجم: سوفی بیگلری
نقش یوآن در موفقیت تجاری چین	MBRI-8903	پرستو شجری
ادوار تجاری و آزمون علیت گرنجر	MBRI-8902	مجید صامتی، سعید دانی کریم زاده، لیلا نیلفروشان
امکان سنجی فقهی-اقتصادی استفاده از نهاد وقف در تأمین مالی خرد اسلامی	MBRI-8901	حسین میسمی، محسن عبدالهی، مهدی قائمی اصل

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰
کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir